

Hnutí DUHA

Friends of the Earth Czech Republic

Hnutí Duha – případová studie

Vladimíra Holoubková

Roman Štěpánek

Základní údaje o hnutí

- Duha je formálně registrovaná jako občanské sdružení se sídlem v Brně. Na celonárodní úrovni má hnutí cca 30 zaměstnanců. Nadále v republice působí okolo 20 lokální skupin zaměřených na jednotlivé ekologické problémy. Hnutí Duha je českým členem celosvětové organizace Přátelé země (Friends of the Earth). Hnutí Duha bylo založeno skupinou studentů v Brně krátce před listopadem 1989.

Cíle

- Ochrana přírody a krajiny, ochrana zdraví obyvatel, ochrana spotřebitele, kulturních hodnot a následný rozvoj demokracie a občanské společnosti. Pro prosazení základních cílů používá hnutí Duha především prostředků informační, vzdělávací a osvětové činnosti. Dále pak organizování veřejných kampaní, účast ve správních a jiných řízeních, ekologická výchova dětí a mládeže, ochrana přírodních a kulturních hodnot mírumilovnými demokratickými prostředky.
- Přibližně 60 % finančních prostředků získává hnutí z grantů národních a mezinárodních nadací na jednotlivé projekty. Okolo 15 % příjmů tvoří granty od státních institucí a od Evropské komise. Zbytek příjmů tvoří dary od fyzických osob, členské poplatky, dále pak zisk z prodeje publikací. Současně hnutí zásadně odmítá dary o velkých průmyslových podniků, které mohou být například potencionálními konkurenty kritizovaných společností. Tímto se hnutí zároveň snaží vyhnout jakékoliv diskreditace svých aktivit a ohrožení své nezávislosti. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že se hnutí samo považuje za nezávislou organizaci, která však usiluje o blízkou spolupráci s úřady, politickými stranami, církvemi, obcemi apod. Zásadně se však distancuje od jakýchkoliv vazeb na ně.

Oblasti zájmu

- Energetika
- Nerostné suroviny
- Odpady
- Peníze a životní prostředí
- Lesy a zemědělství
- Podpora občanské společnosti

- Sedmá generace

Energetika

- Ekologická daňová reforma
- Čistá energie
- Zelené tarify
- STOP vývozu elektřiny ČEZu
- Odstavení Temelína
- Odpovědné nakládání s radioaktivními odpady
- Zakotvení oficiální limitů těžby do zákona

Nerostné suroviny

- Reforma poplatků z těžby
- Změna horního zákona
- Zanesení limitů těžby do zákona

Odpady

- Kvalitní recyklační služby
- Moratorium na výstavbu nových spaloven
- Poplatky za odpad dle jeho množství
- Zvýšení poplatků za skládkování
- Zodpovědnost firem za nerecyklovatelné obaly
- Zákaz používání PVC na obalové materiály
- Zákaz skládkování demoličního odpadu

Peníze a životní prostředí

- Zvýšení transparentnosti, odpovědnosti a ekologické šetrnosti projektů EIB
 - Ekologická daňová reforma
 - Prostředky fondů EU mají být využívány pro zelené investice a podporu ekologického zemědělství
-
- Mezinárodní spolupráce
 - Zelený rozpočet
 - Ekologická daňová reforma

Lesy

- Zvýšení rozmanitosti druhové skladby lesního porostu dle původních dispozic
- Změna myslivecké legislativy
- Důsledná ochrana ohrožených druhů
- Zařazování českých lesů do mezinárodního systému certifikace Forest Stewardship Council – zajištění přístupu českého dřeva na evropské trhy

Zemědělství

- Zvýšení podílu ekologického zemědělství
- Podpora ekologického zemědělství v chráněných oblastech
- Změna dotačních a daňových systémů
- Zavedení daní z umělých hnojiv a pesticidů
- Zřizování místních zemědělských trhů v menších regionech
- Zjednodušení byrokracie pro drobné zemědělce

Podpora občanské společnosti

- Budování odpovědné, silné a sebevědomé společnosti pro zajištění čistého a zdravého prostředí

Sedmá generace

- Měsíčník sloužící jako platforma pro diskusi ekologických témat
- <http://www.sedmagenerace.cz>

Prosazování zájmů

1. Spoluprací s drobnými prodejci a obecními zastupitelstvy se osvětou a praktickými projekty pokouší bránit zbytečnému množení nerecyklovatelných obalů.
2. Propagují přechod k energetické koncepci založené na menších zdrojích a postupném zavádění alternativních zdrojů energie.
3. Aktivně pomáhají při obnově původní a přirozené skladbě lesů.
4. Pořádání protestních akcí a aktivní spolupráce s místními občany mající za úkol je chránit před obnovou těžby zlata na Šumavě a rozšiřováním těžby uhlí v severních Čechách.
5. Organizace Koalice za záchranu železnic na podporu a rozvoj železniční dopravy jako alternativy automobilismu.

Prosazené zájmy

- Hnutí Duha připravilo zákon o ochraně ozónové vrstvy
- Velkých úspěchů bylo dosaženo při regulaci těžby uranu a zlato po celém území republiky včetně zákazu metod nebezpečného kyanidového loužení
- Zásluha o zákaz kácení cenného pralesa na Pradědu a regulace lovu kriticky ohroženého rysa ostrovida patří mezi další významné úspěchy
- K těmto lze připomenout ještě prosazení zákona o regulaci počtu zvěře na únosnou míru, prosazení zamítnutí návrhu na zmenšení NP Šumava apod.

Příklad proniknutí zájmu

- V rámci strategie boje za úspory energie je hnutím Duha prosazováno zateplování budov a bytových jednotek. Hnutí Duha prezentuje vlastními prostředky zateplené školy na celém území ČR. V publikacích Duha upozorňuje, že z jejich zkušeností vyplývá jako nejúčinnější možnost zateplení silikonové těsnění oken. Duha pořádá modelová silikonování veřejných budov, kde se mohou občané naučit správnému používání techniky a silikonu. Součástí obecných publikací hnutí bývá často detailní návod na správné frézování s taktním způsobem upozornění na možnost

Děkujeme za pozornost !